

Năm học đầu tiên ở trường Trần Quốc Tuấn

Nguyễn Thị Diệu Thảo
Lớp 10D3, năm học 1976-1977

Sáng nay nhận được thư của cô Thu Hà, có đoạn như sau: “*Diệu Thảo ơi, nếu DT có chút thì giờ, DT viết một chút gì cho trang Trần Quốc Tuấn đi. Tất cả các bạn bên này ai cũng mong được đọc những bài của các bạn còn ở bên quê nhà. Riêng cô, cô là người mong nhiều nhất vì gần 30 năm rồi, cô đã xa nơi thân quen ấy... và vẫn mong tìm lại được những hình ảnh và kỷ niệm xưa qua các bài viết của các em....*”

Không hiểu sao đọc xong thư thì tôi cảm thấy xúc động quá! Ở Việt Nam, nhưng cũng xa Trần Quốc Tuấn lâu lắm rồi, tôi cũng không hơn gì cô, có chuyện nhớ, có chuyện đã quên. Kỷ niệm về TQT thật xa xôi, mặc dù tôi vẫn ở quận 3, vẫn thường đi ngang qua con đường có ngôi trường đấy, thỉnh thoảng cũng đi vào con hẻm nhỏ đấy! Tiếc là trường giờ đã là trường đào tạo tại chức gì gì đấy, không còn hình ảnh thân thương của những học sinh nhỏ buổi tan trường nữa. Nhưng dù có quên nhiều, tôi cũng hứa với cô là sẽ viết, dù biết mình viết thì hay linh tinh, lang tang lắm, chẳng ai buồn đọc! Tôi viết với tình cảm dành cho các thầy cô ngày xưa, đặc biệt cho cô Thu Hà. Hy vọng là các bạn 10D3 và các thầy cô đã từng dạy ở TQT, người ít, người nhiều góp phần làm sống lại những hồi ức xưa!!! Đối với tôi, hồi ức về ngôi trường Trần Quốc Tuấn là khoảng sân trường vắng sau giờ học và là những cánh hoa cồng màu hồng nhạt bay trong gió. Lớp học 10D3 của tôi ngày ấy, nhìn qua vuông cửa sổ là một cây cồng già. Tôi thỉnh thoảng vẫn có những phút lơ đãng, nhìn qua vuông cửa và ngắm những cánh hoa cồng!!!

Ngày đấy, tôi cùng với một đám bạn từ trường Thiên Phước chuyển sang. Một đám lau nhau, nghịch ngợm và ...khác người! Không biết thực ra có khác gì hay không, nhưng cái khác đầu tiên đó là những tà áo dài hồng. Học sinh ngày đó đi học thường chỉ mặc sơ mi trắng hoặc ngoan lắm thì là áo dài trắng. Bọn chúng tôi, với đồng phục từ Thiên Phước qua nên trong trường ngoài những tà áo trắng là những chiếc áo dài hồng. Cái khác nữa đó là hình như do suốt 9 năm học ở Thiên Phước với kỷ luật vô cùng nghiêm ngặt của các sư, khi chuyển sang Trần Quốc Tuấn, chúng tôi mới có dịp được “tháo củi sổ lỏng” và phát huy cao độ cái máu nghịch của tuổi học trò.

Lớp tôi nam thiếu, nữ thừa! Cả lớp học chỉ có khoảng chưa đến 10 bạn trai, còn lại toàn nữ. Chẳng hiểu lý do vì sao tự dưng tôi lại làm lớp trưởng, học thì cũng chẳng phải là xuất sắc mà lanh lẹ thì cũng chẳng bằng ai. Chỉ được cái hiền lành, ngoan ngoãn hơn đám bạn lau nhau của tôi chút đỉnh!!! Chắc vì vậy mà được chọn làm lớp trưởng! Lớp phó học tập là bạn Đào Thiện Hùng rất nhanh nhẹn, tốt bụng, hay giúp bạn bè (đến bây giờ vẫn tốt bụng như xưa, nhưng mà là tốt... cái bụng) và nụ cười thường trực trên môi. Lớp phó kỷ luật là bạn Vĩnh Phúc, tính tình, nghiêm trang nhưng sâu sắc (chứ không phải “xâu sắc” đâu nhé!), chuyện nào ra chuyện đấy. Lớp còn có bạn Bùi Quang Hạnh với biệt danh là Gà mên, chả là vì trong lớp chúng tôi còn có một nhóm bé xíu xinh xinh với biệt danh xì trum! Có xì trum, tất nhiên phải có Gà mên. Bạn Gà mên làm cờ đỏ, nghĩa là người đứng ở cổng trường mỗi sáng để bắt các bạn nào không đeo phù hiệu hoặc vi phạm kỷ luật. Thế nhưng Gà mên lớp chúng tôi thì dễ thương lắm, toàn thấy bạn nào quên phù hiệu hay bạn nam nào quên cài nút áo sơ mi thì “nháy nháy” để mà né cô giám

thị!!!! Còn đám bạn Thiên Phước của tôi được thể có lớp trưởng là ...phe ta nên càng tha hồ bày đủ trò nghịch ngợm. Lúc thì xếp hàng dưới sân rồi dẫn nhau đi rông rảnh khắp sân trường để ...câu giờ vào lớp, lúc thì rủ nhau nghỉ học để rồi hôm sau lớp trưởng và lớp phó học tập phải lên văn phòng mà năn nỉ, xin lỗi cô Sâm giám thị.... Chả hiểu sao từ lớp trưởng đến lớp phó học tập rồi cả lớp phó kỷ luật, cò đò cũng... cùng phối hợp nhịp nhàng với những trò nghịch này!!!

Có rất nhiều kỷ niệm ở năm học này mà tôi không nhớ hết! Nhiều chuyện mà giờ gặp nhau, cùng ôn lại mà tôi có khi còn không nhớ ra. Tôi tiếc thật tiếc vì đã làm thất lạc cuốn nhật ký của mình rồi! Thuở trước tôi hay viết nhật ký lắm. Năm lớp 6 bắt đầu chỉ là cuốn tập sưu tầm những bài thơ mình thích. Đến lớp 9 thì tôi ghi chép tất cả những cảm nghĩ, những kỷ niệm, và cả những câu nói vu vơ của các bạn trong lớp, từ lớp 9 ở Thiên Phước đến tận lớp 12 ở TQT. Tôi ghi chép và giữ lại từ mảnh giấy nhỏ của một bạn chuyển từ bàn sau lên: “DT ơi, mai mình nghỉ học, đừng điếm danh nhé!!!”, đến những câu nói không đầu không đuôi của các bạn trong ngày liên hoan cuối năm. Hôm cuối năm, tôi cứ ngồi lặng lẽ nhìn các bạn vui đùa, chọc phá nhau và ghi chép!!! Nào là nhỏ Mỹ Ly hỏi: “Mai này có đi không?”, rồi nhỏ Soa (Tố Phụng) hét: “Trời ơi, nó ngồi ghi chép cái gì mà ghi hoài vậy???”, và nhỏ Mai Thu (tự là quả cà chua vì khuôn mặt hay đỏ bừng như quả cà chua chín): “Con nhỏ này điên rồi!!!”. Tôi nghĩ, sau này đọc lại những cái này thì sẽ nhớ mãi không khi hôm nay!!! Vậy mà sau mấy lần dọn nhà, cuối cùng tôi lại để thất lạc mất cuốn nhật ký thuở đó!

Một lần, nhà trường yêu cầu lớp có một tiết mục văn nghệ nhân ngày kỷ niệm gì đấy. Tôi và nhóm các bạn “xì trum” trong đó có Thanh Lịch, Diễm Hồng. Lúc đó Thanh Lịch làm Ủy viên văn nghệ hay sao ấy. Hai bạn này có biệt tài là giỏi bày trò múa may lắm. Thế là tôi và các bạn cùng tập tiết mục múa “Đoàn kết gây sức mạnh”. Các bạn nhỏ nhắn thì làm hoa, còn mấy đứa cao kều như tôi thì làm bướm. Hoa bướm tha hồ nhảy múa tía lá thì một con sâu xuất hiện tấn công cả đám (chẳng nhớ bạn nào làm sâu lúc đó nữa). Nhờ đoàn kết mà cả đám đánh thắng con sâu và lại tiếp tục nhảy múa tung bừng!!! Nội dung thì chỉ có vậy, nhưng chúng tôi tập miệt mài, mướt mồ hôi và rất vui. Cứ nhớ đến đoạn tôi đứng đối diện với Diễm Hồng là nhỏ chọc tôi: ê, cao kều! Và tôi cũng chọc lại nhỏ câu gì đấy rồi cả hai cùng cười hí hí với nhau!!! Tập luyện kỳ công suốt mấy tuần liền, đến hôm tổng dợt, chúng tôi xúng xính áo quần màu mè rực rỡ nào hoa, nào cánh bướm mỏng tanh. Khi nhạc vừa cất lên thì anh chàng phụ trách phong trào của trường có vẻ lo lắng, chạy ra nói nhỏ với tôi: “sao các bạn lại dùng nhạc này?”. Tôi nói, “thì nhạc này có sao đâu?” và chúng tôi cứ thể biểu diễn hết bài. Cuối buổi chúng tôi được thông báo là tiết mục rất múa đẹp, hay, đặc sắc nhưng không được duyệt với lý do là đã dùng bài “L’amour est bleu” làm nhạc nền!!! Buồn ơi là buồn!

Lần khác, trường tổ chức “hái hoa dân chủ” nhân ngày thành lập Đảng. Phái đoàn khệ nệ mang 1 cái cây dây hoa vào lớp và kêu 1 bạn nào dây lên hái hoa. Các bạn tôi bình thường lau nhau nghịch ngợm là vậy, nhưng đến lúc “ngặt nghèo” thế thì đứa nào đứa này im thin thít, làm như đang phiêu diêu ở chốn nào cả rồi!!! Trăm tội lớp trưởng đành lãnh vậy, tôi bước lên hái 1 bông hoa, và được yêu cầu trả lời câu: “Ngày thành lập Đảng là ngày nào?” Câu này thì tôi trả lời được, nhưng còn 1 yêu cầu là cả lớp phải hát chung bài: “Vùng trời đông, ánh hồng tươi sáng bừng lên.....” (tôi quên mất tựa bài này rồi!!!).

Đến đây thì lạnh toát cả người vì cha sanh mẹ đẻ đến lúc đây tôi có ca hát bao giờ đâu!!! Thế là cứ đứng như trời trồng, chẳng biết xử trí thế nào. May sao, bên dưới bạn Vĩnh Phúc vừa vỗ tay vừa bắt bài hát: “*Vùng trời đông, ...*”, thế là cả lớp hùng dũng hát theo. Hú hồn!!! Đến giờ tôi vẫn thầm cảm ơn bạn Vĩnh Phúc vì chuyện này đây, mặc dù cuối cùng lớp vẫn không có điểm, vì hát sai mất đoạn cuối, lẽ ra là: “*Đảng CS VN vì nhân dân tiên phong đấu tranh*”, thì chúng tôi vẫn hăng hái hát theo lời cũ: “*Đảng lao động VN vì nhân dân tiên phong đấu tranh*”. (Bọn tôi lúc đó thì có quan tâm gì chuyện Đảng CS hay Đảng LĐ gì đâu!!!)

Cô chủ nhiệm của chúng tôi là cô Hoàng, dạy môn Địa. Cô rất tốt bụng, thường la rầy, nhắc nhở chúng tôi nhưng thật sự yêu thương, lo lắng cho chúng tôi như một người mẹ. Chẳng vậy mà bọn bạn thường gọi cô là “*má Hoàng*” là gì! Tôi còn nhớ hôm tổng kết cuối năm, tâm trạng nhẹ nhàng, thong dong vì không còn phải học hành gì cả, chỉ đến trường dự lễ như đi chơi thế thôi! Thế là tôi lung tung đến trường với chiếc áo sơ mi, quần tây (lúc đấy học trò đi học vẫn thường mặc sơ mi, riêng tôi vẫn quen mặc áo dài, vì ba tôi khó tính lắm, ông bảo con gái đi học phải mặc áo dài, ông không cho mặc áo ngắn. Riêng hôm đấy tâm trạng thoải mái nên tôi... xả căng một bữa!). Cô vừa trông thấy tôi, trợn mắt mắng: “*Em ăn mặc gì mà áo ngắn ngắn vậy! về thay áo dài ngay!!!*”. Thế là tôi vừa chạy về nhà thay áo dài mà vừa lằm bằm trong bụng vì cho là cô khó quá, đến bữa học cuối mà còn bắt mặc áo dài! Đến khi dự lễ, tôi được đọc tên lên nhận giấy khen học sinh xuất sắc, cũng chưa kịp có suy nghĩ gì nhiều. Sau này ra làm việc thỉnh thoảng gặp những trường hợp tương tự, tôi mới nhớ lại chuyện cũ và thầm cảm ơn cô không chỉ dạy chúng tôi kiến thức mà còn dạy dỗ, nhắc nhở chúng tôi từ chuyện ăn mặc, đi đứng. Môn Toán chúng tôi được học với thầy Hà Quốc Long, môn Sinh với cô Vũ Chiêu Uyên, môn Hóa với cô Nguyễn Thị Na, môn Văn với thầy Đăng Khoa, môn Sử với thầy Huế, môn Lý với cô Tuyết... Không hiểu có phải do chúng tôi thật sự may mắn hay đó chỉ là cảm giác của riêng tôi mà đến giờ nhớ lại tôi vẫn nhớ đó là các thầy cô rất giỏi. Cô Tuyết nghiêm khắc nhưng bài dạy cô cô luôn hấp dẫn, các bài tập của cô có cách giải rất chính xác, độc đáo. Thầy Huế thì điềm tĩnh, có lối giảng và cách tổng hợp vấn đề thật tuyệt vời, vì vậy với một môn học có vẻ khô khan, toàn những con số và sự kiện nhưng chúng tôi vẫn bị say mê, cuốn hút. Cô Na vừa nghiêm trang nhưng lại hay đùa với chúng tôi nên bài giảng lúc nào cũng hấp dẫn. Thầy Đăng Khoa hiền lành, hay có vẻ bẽn lẽn. Có một chuyện làm tôi nhớ mãi. Đó là vào ngày đầu tiên thầy vào lớp, thầy tự giới thiệu bằng cách viết hai chữ Hán lên bảng. Cả lớp chẳng đứa nào biết đó là chữ gì (biết chết liền!!!). Bí!!!! Thầy bèn gợi ý: tên của tôi có nghĩa là đỗ, đạt, là thành công trong thi cử. Cả đám học trò ngốc ơi là ngốc, đến giờ nghĩ lại tôi còn thấy buồn cười, đúng là học trò vừa ngốc lại vừa ngớ ngẩn, nhau nhau lên đoán: thầy tên Đỗ, thầy tên Đạt!!!! Cuối cùng thầy đành phải viết hai chữ Đăng Khoa lên bảng. Cả lớp ồ lên vì tên thầy hay thật, và đứa nào cũng tự thấy mình...quê quá xá!

Nhưng ấn tượng nhất với chúng tôi đó là thầy Hà Quốc Long và cô Vũ Chiêu Uyên. Thầy Long thì người nhỏ nhắn, giọng giảng bài hấp dẫn, truyền cảm. Thầy còn có điểm đặc biệt là đôi mắt thường hay chớp chớp, đầy cảm xúc. Tôi còn nhớ trong cuốn lưu bút của tôi thầy ghi mấy dòng như sau: “*Lần đầu tiên đến lớp 10D3, tôi hỏi cả lớp: lớp trưởng đâu? Cô bé đứng dậy, vóc dáng mảnh khảnh, nhu mì nói: chào thầy... và rồi những ngày sau đó tôi đến lớp, bất ngờ với những thói quen đáng yêu của lớp, những trò*

*ngịch ngợm, những bông hoa mỗi ngày trên bàn giáo viên làm tôi có một cảm giác rất đặc biệt đối với lớp các em (chả là ngoài chuyện nghịch phá các thầy cô, bọn con gái lớp chúng tôi còn rất điệu, nên dù đó là những năm khó khăn vô cùng, tiền ăn sáng còn không có nhưng vẫn dành tiền mua mỗi ngày một bông hoa để cắm trên bàn các thầy cô!). Mong rằng mai sau, dù có thay đổi thế nào, các em vẫn giữ được những sự trong sáng, hồn nhiên và đáng yêu như ngày hôm nay. Và thầy còn chép tặng tôi bản nhạc Que sera! Sera! Thầy đã ghi trong lưu bút của tôi như sau: *một cụ già nghe bản nhạc này còn xúc động rưng rưng, thầy cũng rất xúc động khi nghe bài hát này!!!*". Còn cô Vũ Chiêu Uyên thì khỏi nói, cô là thần tượng của chúng tôi đấy, cô giảng bài rất hấp dẫn, mà nếu không nghe cô giảng, chỉ ngồi ngắm thôi cũng ...ngờ ngẩn rồi. Cô hay mặc những chiếc áo dài rất đẹp và cũng rất...sexy!!! Nhiều đứa trong lớp còn nói nhiều khi vô lớp toàn ngồi ngắm cô, quên cả nghe giảng! (Hehehe, cô Uyên ơi, có đọc đến chỗ này đừng mắng em nhé, em nói thiệt tình mà!). Phải nói chúng tôi ngưỡng mộ cô vô cùng! Và, với hai người được ngưỡng mộ nhất này, tất nhiên chúng tôi lại bày trò ghép đôi. Hôm tất niên, cô Uyên đang dạy lớp chúng tôi, thì chúng tôi kiếm cớ chạy sang lớp bên cạnh mời Thầy Long sang, giả vờ hỏi chuyện gì đấy để thầy phải qua lớp gặp cô, rồi yêu cầu cô và thầy hát chung một bài (chả hiểu bọn trẻ con chúng tôi thời đấy làm trò gì thế nữa!!!). Và cũng lần đấy chúng tôi rất bất ngờ được thưởng thức giọng ca trầm ấm, và rất vang của thầy Long với bài hát: Tình Bác sáng đời ta (*từ trong chiến hào, hôm nào nghe tiếng Bác....*).*

Tôi có tật đồng dài, không nhắc đến thì thôi, nhưng khi kể lại thì nói mãi không dứt. Đó là chưa nhắc đến các năm lớp 11 và lớp 12 nữa! Bạn bè cũ giờ gặp nhau cứ toàn kể chuyện cũ mà cười đau cả bụng, cứ mỗi bạn lại nhắc đến một vài kỷ niệm, gộp tất cả lại chắc có thể viết thành sách được. Mấy năm gần đây, chúng tôi có dịp gặp lại nhau, thỉnh thoảng thì họp mặt. Vui nhất là “ban cán bộ lớp” vẫn còn liên lạc được với nhau, còn có cả thầy Hà quốc Long tham dự, nhưng có lúc cũng buồn buồn vì có nhiều bạn chẳng biết giờ ở đâu, làm gì!!!. Dù sao thì những dịp cả lớp gặp nhau đông đủ, chúng tôi cũng cảm thấy thật vui và hạnh phúc!

Hình Ban cán bộ lớp 10D3, năm học 1976-1977

(Tháng 7 năm 2008, tại quán của Mỹ Ly, Sài Gòn)

Từ trái sang phải: Vĩnh Phúc, Mỹ Ly, Đào Thiện Hùng, Diệu Thảo, Ly (vợ Hùng)